

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndt/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 8716010778
Dátum vydania rozhodnutia: 13. marca 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8716010778.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti odsúdenému G. V. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 13. marca 2018 v Bratislave o návrhu odsúdeného G. V. na odňatie veci Okresnému súdu Poprad takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec odsúdeného G. V. vedená na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 5Nt/7/2016, sa tomuto súdu neodníma.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Poprad je pod sp. zn. 5Nt/7/2016 vedené konanie o návrhu odsúdeného G. V. zo 16. septembra 2016 na povolenie obnovy konania, ktoré skončilo rozsudkom tohto súdu z 22. septembra 2014, sp. zn. 5T/164/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 12. marca 2015, sp. zn. 4To/48/2014. Táto vec je aktuálne pridelená senátu v zložení predsedu senátu JUDr. Vladimír Hric a sudkyne O. E. a N. J.. Odsúdený pritom už v návrhu na obnovu konania požiadal, aby o ňom nerozhodoval Okresný súd Poprad, ale iný súd toho istého stupňa, nie však z Prešovského kraja, keďže okresné sudy v tomto kraji sú navzájom prepojené s Okresným súdom Poprad a Krajským súdom v Prešove. Neskôr v priebehu konania tento svoj návrh doplnil v tom smere, že v Poprade sa žiadnej spravodlivosti nedovolá, pretože celý súd je voči nemu zaujatý kvôli JUDr. Petruškovej (predsedníčke senátu v pôvodnom konaní, pozn.), s ktorou mal podľa jeho tvrdenia pomer a ktorá mu celú dobu porušovala jeho práva na obhajobu, ponižovala ho na pojednávaniach, nevypočula dôležitých svedkov a neurobila ani konfrontácie, o ktoré žiadal. Napokon na verejnom zasadnutí konanom 16. januára 2018 odsúdený uviedol, že Okresný súd Poprad je voči nemu zaujatý už niekoľko rokov a to od pojednávania v jeho veci 6T/32/2008, ktorú vybavoval sudca tohto súdu JUDr. Roth, na ktorého podával sťažnosti a žalobu. Keďže menovaní sudcovia majú na súdoch v rámci Prešovského kraja známosti a môžu ovplyvňovať sudcov ako majú rozhodnúť, nemá dôveru nielen k Okresnému súdu Poprad, ale ani v ostatné okresné sudy tohto kraja a preto navrhuje, aby bola táto vec delegovaná okresnému súdu mimo Prešovský kraj. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“) ako súd príslušný podľa § 23 ods. 1 Tr. por. preskúmal návrh odsúdeného na odňatie a prikázanie veci, vyjadrenia jednotlivých sudcov, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že niet dôležitého dôvodu na odňatie tejto trestnej veci Okresnému súdu Poprad. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu

toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o neustrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je tak i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, bola tá, či z vykonávania úkonov trestného konania v nej sú vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu Poprad. Pritom platí, že ak je dôležitým dôvodom, o ktorý sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera, námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom konajúceho súdu, najbližšie spoločne nadriadený súd posudzuje takýto dôvod v zmysle ustanovení § 31 ods. 1 až 3 a § 32 ods. 6 Tr. por. V nadväznosti na to treba najprv zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto (teda žiadna zo strán trestného konania, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá) nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (neustrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je neustranný, môže byť stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky neustrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie neustrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk je v posudzovanej veci rozhodujúcim zistenie najvyššieho súdu vyplývajúce z vyjadrení jednotlivých sudcov okresného súdu, že sa necítia byť zaujatí, keďže nemajú žiadny pomer či už k veci alebo odsúdenému, ktorý by odôvodňoval ich vylúčenie. Odsúdený pritom nepredložil nijaký dôkaz o opaku. Aj so zreteľom na základné povinnosti sudcu totiž nemožno za taký považovať jeho ničím nepodložené vyhlásenia o kolegiálnych vzťahoch medzi sudcami a o ich ovplyvňovaní sudcami JUDr. Máriou Petruškovou a JUDr. Pavlom Rothom, ktorí konali a rozhodovali v jeho predchádzajúcich trestných veciach. Takéto všeobecné (vo vzťahu k jednotlivým sudcom konkrétnymi skutočnosťami neodôvodnené) vyjadrenia nie sú zároveň spôsobilé vyvolať také pochybnosti o nezaujatosti všetkých sudcov príslušného okresného súdu, ktoré by bolo možné považovať za objektívne oprávnené. Len pre úplnosť sa k veci žiada dodať, že námietky, ktoré odsúdený uplatnil voči sudcom JUDr. Márii Petruškovej a JUDr. Pavlovi Rothovi, sú buď zjavne nepravdivé alebo majú svoj základ v ich procesnom postupe v iných trestných veciach odsúdeného. Preto aj keby boli títo sudcovia v tejto veci zákonnými sudcami [čo u JUDr. Márie Petruškovej vôbec neprichádza do úvahy (§ 397 ods. 2 Tr. por.)], takéto námietky by nestačili ani na ich vylúčenie, nie to na odňatie veci príslušnému súdu pre zaujatosť všetkých jeho sudcov. Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Okresného súdu Poprad nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vo veci odsúdeného G. V. vedenej na tomto súde

pod sp. zn. 5Nt/7/2016 a preto ani nie je daný dôležitý dôvod na odňatie tejto veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu rovnakého druhu a stupňa.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.